

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 342/2018-51

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 31. januára 2019 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa, zo sudkyne Jany Laššákovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Sergeja Kohuta prerokoval prijatú sťažnosť [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpených advokátkou Mgr. Ivanou Hodálovou, Dunajská 48, Bratislava, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Piešťany v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Cb 35/08 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Piešťany v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Cb 35/08 p o r u š e n é b o l i .

2. Okresnému súdu Piešťany p r i k a z u j e , aby v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Cb 35/08 k o n a l bez zbytočných prieťahov.

3. [REDACTED] a [REDACTED] priznáva finančné zadost'učinenie každému v sume po 3 000 € (slovom tritisíc eur), ktoré im je Okresný súd Piešťany p o v i n n ý vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. [REDACTED] a [REDACTED] priznáva úhradu trov právneho zastúpenia v sume 325,42 € (slovom tristodvadsaťpäť eur a štyridsaťdva centov), ktorú je Okresný súd Piešťany p o v i n n ý vyplatiť na účet advokáta JUDr. Romana Juríka, PhD., Jazerná 19, Nové Zámky, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

5. [REDACTED] a [REDACTED] priznáva úhradu trov právneho zastúpenia v sume 325,42 € (slovom tristodvadsaťpäť eur a štyridsaťdva centov), ktorú je Okresný súd Piešťany p o v i n n ý vyplatiť na účet advokátky Mgr. Ivany Hodálovej, Dunajská 48, Bratislava, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. II. ÚS 342/2018-22 zo 4. júla 2018 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť [REDACTED] a [REDACTED] (ďalej len „sťažovatelia“), ktorou namietajú porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Piešťany (ďalej aj „okresný súd“ alebo „súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Cb 35/08 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

2. Z obsahu sťažnosti predovšetkým vyplynulo, že žalobou doručenou 12. novembra 2001 Okresnému súdu Trnava sa žalobca domáha zaplatenia sumy 14 810,82 € (pôvodná

suma 446 190,90 Sk) s príslušenstvom. Vec bola Okresným súdom Trnava vedená pod sp. zn. 4 Cb 77/01 a od 1. januára 2008, keď došlo k prechodu výkonu súdnictva z Okresného súdu Trnava na Okresný súd Piešťany, bola veci pridelená sp. zn. 5 Cb 35/08. Sťažovatelia sú v napadnutom konaní v postavení žalovaných.

Sťažovatelia poukázali na tú skutočnosť, že okresný súd „*ako prvostupňový súd vydal rozsudok až po uplynutí viac ako 14 rokov od podania žaloby...*“, a vo svojej sťažnosti tvrdia, že „*porušenie základného práva ku dňu podania sťažnosti trvá...*“.

Vzhľadom na uvedené, poukazujúc na prietahy v napadnutom konaní, ktoré podľa názoru sťažovateľov svojím postupom a nečinnosťou spôsobil okresný súd, sťažovatelia navrhujú, aby ústavný súd v náleze vyslovil, že postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Cb 35/08 bolo porušené ich základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Zároveň tiež v petite sťažnosti požadovali prikázať okresnému súdu, aby v napadnutom konaní konal bez zbytočných prietahov a priznať im finančné zadosťučinenie každému v sume 18 000 € a úhradu trov konania.

3. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili účastníci konania: okresný súd, zastúpený jeho predsedníčkou, listom sp. zn. Spr. 520/18 z 21. augusta 2018 a právna zástupkyňa sťažovateľov stanoviskom k vyjadreniu okresného súdu z 15. novembra 2018.

3.1 Predsedníčka okresného súdu vo svojom vyjadrení z 21. augusta 2018 podrobne opísala chronológiu procesných úkonov vykonaných v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Cb 35/08 a uzavrela, že „... *súd vo veci konal bez neprimerane dlhých období nečinnosti. Vo veci boli pravidelne nariadované termíny pojednávania, z ktorých väčšia časť musela byť zrušená, resp. odročená pre ospravedlnenie sa právneho zástupcu žalobcu. Taktiež bolo problematické vypočutie navrhovaných svedkov, nakoľko niektorí sa zdržiavali v zahraničí a len občas boli na Slovensku, teda tomu boli aj prispôsobované niektoré termíny pojednávania.*

Vo vzťahu k správaniu sa sťažovateľov si dovoľujem poukázať na skutočnosť, že znalec súdu oznámil nespoluprácu sťažovateľov, teda žalovaných so znalcom, nakoľko sa odmietli zúčastniť obhliadky, na ktorú sa žalobca dostavil a taktiež nepreberali zásielky

od znalca, v dôsledku čoho došlo k predĺženiu znaleckého dokazovania. Obdobne treba hodnotiť aj podanie sťažovateľov vo vzťahu k znalcovi, kde namietli jeho zaujatosť, ktoré však sudkyňa vyhodnotila ako vyjadrenie k postupu súdu a nie k osobe znalca.“

3.2 Právna zástupkyňa sťažovateľov oznámila podaním doručeným ústavnému súdu 8. októbra 2018, že došlo k zmene právneho zastúpenia, a predložila aktuálne splnomocnenie. V reakcii na uvedené vyjadrenie predsedníčky okresného súdu z 21. augusta 2018 následne zaslala ústavnému súdu stanovisko, v ktorom v podstatnom uvádza:

„... S konštatovaním okresného súdu, že z obsahu opísaných úkonov je zrejmé, že okresný súd vo veci konal bez neprimerane dlhých období nečinnosti nemožno súhlasiť z viacerých dôvodov, ale predovšetkým z dôvodu, že v konaní na okresnom súde sa vyskytujú viaceré obdobia, kedy bol okresný súd dlhšie nečinný, resp. keď vykonal jednoduchý úkon za neprimerane dlhú dobu... 14 vytýčených pojednávaní bolo zrušených, avšak ani jedno nebolo zrušené z dôvodov vzniknutých na strane sťažovateľov. Z hľadiska hospodárnosti konania si dovoľujeme poukázať aj na opakované vykonávanie dokazovania výsluchom sťažovateľov/žalovaných, ktoré, ako vyplýva aj zo zápisníc z pojednávaní, bolo vykonané na 13 pojednávaniach... K častému odročovaniu pojednávaní dopĺňujeme, že súd odročoval pojednávania z dôvodu, že právny zástupca žalobcu sa potreboval poradiť so žalobcom, ktorý sa nezúčastnil ani jedného pojednávania.

K stanovisku okresného súdu, že sťažovatelia prispeli k prietahom v konaní pre nespoluprácu so znalcom, si dovoľujeme uviesť, že sťažovatelia už v ústavnej sťažnosti poukázali na to, že o ustanovení znalca rozhodol okresný súd bez návrhu účastníkov konania, keďže títo mali za to, že znalecké dokazovanie nemôže prispieť k objasneniu veci. Predmetná skutočnosť vyplýva aj zo samotného znaleckého posudku, v ktorom znalec uviedol, že sa nemôže vyjadriť k otázkam položeným súdom, pretože ide o viac právny ako technický problém, čiže nie je v kompetencii znalca sa k danému problému vyjadrovať, prípadne poukázal na to, že otázka je formulovaná nejasne. Pokiaľ ide o okresným súdom uvádzané odmietnutie sťažovateľov zúčastniť sa obhliadky, tak treba uviesť, že predmetná obhliadka sa týkala bytu sťažovateľov, v ktorom bývali a aj v súčasnosti bývajú, takže bolo potrebné, aby sa znalec so sťažovateľmi dohodol, kedy sa obhliadka ich bytu vykoná.

K dohode o obhliadke bytu sťažovateľov nedošlo, najmä z dôvodu, že znalec striktno stanovoval sťažovateľom termíny na vykonanie obhliadky ich bytu, bez akceptovania, či ním určený termín sťažovateľom vyhovuje alebo nie. Ešte raz treba podotknúť, že aj v prípade, ak by znalec vykonal obhliadku bytu sťažovateľov, aj tak nevie uviesť, ktoré práce boli vykonané žalobcom a ktoré boli vykonané sťažovateľmi/žalovanými, čo je predmetom sporu medzi účastníkmi konania...“

4. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich stanoviskami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

II.

5. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

6. Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom Okresného súdu Piešťany v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Cb 35/08 došlo k porušeniu základného práva sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a ich práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

7. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná.

Ústavný súd si pri výklade „práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov“ garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o „právo na prejednanie veci v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 28/01, I. ÚS 20/02, I. ÚS 132/03).

8. Ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti konštantne vychádza z názoru, že účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 220/04, IV. ÚS 365/04).

9. Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

10. Táto povinnosť súdu a sudcu vyplývala do 30. júna 2016 z ustanovení Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ktorý bol s účinnosťou od 1. júla 2016 zrušený, a počnúc týmto dňom je úprava civilného sporového, civilného mimosporového a správneho súdneho konania predmetom Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“), Civilného mimosporového poriadku a Správneho súdneho poriadku.

11. Povinnosť súdu a sudcu konať bez priet'ahov podľa právnej úpravy účinnej do 30. júna 2016 vyplývala z § 6 OSP, ktorý súdu prikazoval, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupoval tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 OSP, podľa ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prerokovaná a rozhodnutá, ako aj z § 117 ods. 1 OSP, podľa ktorého bol sudca povinný robiť vhodné opatrenia, aby sa zabezpečilo splnenie účelu pojednávania a úspešné vykonanie dôkazov, a z § 119 ods. 1 OSP, podľa ktorého sa pojednávanie môže odročiť len z dôležitých dôvodov, ktoré sa musia oznámiť. Ak sa

pojednávane odročuje, predseda senátu alebo samosudca spravidla oznámi deň, v ktorý sa bude konať nové pojednávane. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, bol súd prvého stupňa podľa § 226 OSP viazaný právnym názorom odvolacieho súdu.

12. Povinnosť súdu a sudcu konať bez prietahov podľa právnej úpravy účinnej od 1. júla 2016 je *expressis verbis* zakotvená ako základný princíp civilného sporového konania v čl. 17 CSP, podľa ktorého súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prietahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb. Tento základný princíp konania je premietnutý aj do ďalších ustanovení Civilného sporového poriadku.

13. Napríklad povinnosť súdu konať bez prietahov vyplýva z § 157 ods. 1 CSP, podľa ktorého súd postupuje v konaní tak, aby sa mohlo rozhodnúť rýchlo a hospodárne, spravidla na jedinom pojednávaní s prihliadnutím na povahu konania, z § 153 CSP o sudcovskej koncentrácii konania, ďalej z § 168 – § 172 CSP o predbežnom prejednaní sporu a následkoch neprítomnosti strán aj z § 179 ods. 1 CSP, podľa ktorého pojednávane vedie súd tak, aby sa mohlo rozhodnúť spravidla na jedinom pojednávaní s prihliadnutím na povahu konania a účel tohto zákona, alebo z § 183 ods. 1 prvej vety CSP, podľa ktorej pojednávane sa môže odročiť len z dôležitých dôvodov.

14. Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom súdnom konaní mohlo dôjsť k zbytočným prietahom, a teda či bolo alebo nebolo porušené základné právo podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu (napr. I. ÚS 41/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 247/03, IV. ÚS 272/04, I. ÚS 398/2016). V súlade s judikatúrou EŠLP ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu prerokúvanej veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02, IV. ÚS 187/07). Podľa rovnakých kritérií ústavný súd postupoval aj v danom prípade.

15. Pokiaľ ide o kritérium zložitosti veci, ústavný súd konštatuje, že ide o vec, ktorá tvorí bežnú súčasť rozhodovacej agendy všeobecných súdov a v zásade ju nemožno hodnotiť po stránke právnej ako zložitú, čo sa vzťahuje aj na napadnuté konanie. Ústavný súd v súvislosti s nutnosťou nariadeného znaleckého dokazovania pripúšťa určitý stupeň skutkovej zložitosti, ktorou však nie je možné ospravedlniť aktuálny stav napadnutého konania.

Predsedička okresného súdu vo svojom vyjadrení taktiež nepoukázala ani na právnu, ani na skutkovú zložitosť veci. Ústavný súd v tejto súvislosti zdôrazňuje, že prípadná právna a skutková zložitosť veci nemôže žiadnym spôsobom ospravedlniť doterajšiu extrémnu dĺžku rozhodovania všeobecného súdu vo veci samej, ktorá nie je právoplatne skončená ani po viac ako 17 rokoch od podania žaloby.

16. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľov v preskúmvanej veci, pozornosti ústavného súdu neušlo, že žiadne z nariadených pojednávaní nebolo zrušené z dôvodov vzniknutých na strane sťažovateľov. Zo správania sťažovateľov, naopak, možno usudzovať, že prejavili dostatočný záujem na rýchлом prejednaní žaloby, pojednávaní sa zúčastňovali a súdu predkladali listinné dôkazy a vyjadrenia.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd konštatuje, že nezistil také okolnosti, ktoré by mali byť osobitne zohľadnené na ťarchu sťažovateľov pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v napadnutom konaní k zbytočným prieťahom, teda neprimeraná dĺžka napadnutého konania nebola vyvolaná správaním sťažovateľov.

17. Napokon ústavný súd pristúpil k hodnoteniu tretieho kritéria – samotného postupu okresného súdu v napadnutom konaní.

Ústavný súd sa podrobne oboznámil s doterajším priebehom konania a zistil, že konanie sa začalo ešte v roku 2001 a doteraz nie je právoplatne skončené, pričom rozsudok okresného súdu vo veci samej z 26. marca 2015 bol odvolacím súdom zrušený a vec bola okresnému súdu vrátená na ďalšie konanie. Je zrejmé, že okresný súd nezvolil v súdnom konaní taký procesný postup, ktorý by smeroval k rýchlemu odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovatelia nachádzali.

Ústavný súd zdôrazňuje, že občianske súdne konanie, ktoré bez meritórneho právoplatného rozhodnutia trvá tak dlho, ako to je v danej veci, možno už len na základe dĺžky jeho trvania považovať za nezlučiteľné s imperatívom ustanoveným v čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru. Vzhľadom na uvedené nemalo podstatný význam, aby ústavný súd vyhodnocoval jednotlivé čiastkové úkony alebo vymedzoval prípadné konkrétne úseky nečinnosti súdu, resp. jeho neefektívnej/nesústredenej činnosti. Ústavný súd hodnotí celé konanie ako neefektívne a okresným súdom nesprávne vedené.

Ústavný súd preto uzatvára, že vzhľadom na celkovú dĺžku posudzovaného konania (toho času v trvaní viac ako sedemnástich rokov) a zjavne neefektívnu činnosť okresného súdu je namieste konštatovanie, že v napadnutom konaní došlo k porušeniu základného práva sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

18. Nielen nečinnosť, ale aj nesprávna, nesústredená a neefektívna činnosť všeobecného súdu môže zapríčiniť porušenie ústavou (dohovorom) zaručeného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, a to v prípade, ak jeho činnosť nesmerovala k odstráneniu právnej neistoty týkajúcej sa tých práv, kvôli ktorým sa sťažovateľ obrátil na štátny orgán, aby o jeho veci rozhodol (obdobne napr. IV. ÚS 22/02, IV. ÚS 380/08, III. ÚS 103/09, I. ÚS 7/2011).

19. Ústavný súd konštatuje, že ani právne či skutkovo náročnejší spor nesmie trvať v právnom štáte takú dlhú dobu. Časový horizont toho, kedy sa účastníkovi konania dostáva konečného rozhodnutia vo veci, je neoddeliteľnou súčasťou kritérií celkovej spravodlivosti podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Čím je tento časový horizont dlhší, tým viac sa rozostrejajú kontúry spravodlivosti ako v očiach dotknutých účastníkov konania, tak aj vo všeobecnom vnímaní verejnosti a verejnej mienky. Celkovo sa tak oslabuje kredibilita štátnej moci a špecificky moci súdnej. Neprimeraná dĺžka konania sa potom priamo odráža v dôvere občana v štát, v jeho inštitúcie a v právo, čo je základnou podmienkou pre fungovanie legitímneho demokratického a právneho štátu (m. m. I. ÚS 688/2014). Ignorovanie týchto princípov konajúcim sudcom malo za následok porušenie práva na *fair proces* (čl. 46 ods. 1 ústavy) v jeho časovej dimenzii.

20. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

21. Ústavný súd rozhodol v zmysle § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde a prikázal okresnému súdu, aby vo veci konal bez prietáhov, aj keď mal vedomosť o tom, že na 18. február 2019 je nariadený ďalší termín pojednávania.

III.

22. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

23. Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

24. Sťažovatelia žiadali priznať primerané finančné zadosťučinenie každému v sume 18 000 € z dôvodov uvedených v sťažnosti, poukazujúc najmä na dlhotrvajúcu právnu neistotu.

25. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04). Podľa názoru ústavného súdu prichádza v tomto prípade do úvahy priznanie primeraného finančného zadosťučinenia.

26. Pri určení primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných EŠLP, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

27. Ústavný súd považoval priznanie sumy 3 000 € každému zo sťažovateľov za primerané finančné zadosťučinenie podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde. Pri ustálení sumy finančného zadosťučinenia ústavný súd prihliadal na predmet sporu (výšku žalovanej sumy), celkovú dobu posudzovaného súdneho konania, jeho priebeh a mieru zavinenia okresného súdu na vzniknutých prierahoch v posudzovanom konaní.

28. Ústavný súd napokon rozhodol aj o úhrade trov konania sťažovateľov, ktoré im vznikli v dôsledku ich právneho zastúpenia v konaní vedenom ústavným súdom advokátom JUDr. Romanom Juríkom, PhD., resp. advokátkou Mgr. Ivanou Hodálovou.

29. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy. Sťažovatelia boli vo veci úspešní, a preto bolo potrebné rozhodnúť o úhrade trov konania okresným súdom.

30. Ústavný súd pri rozhodovaní o priznaní trov konania vychádzal z priemernej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2017, ktorá bola v sume 921 €.

31. Sťažovateľom priznal úhradu za dva úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie sťažnosti) vykonané JUDr. Romanom Juríkom, PhD., a za dva úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia, písomné stanovisko z 15. novembra 2018 k vyjadreniu okresného súdu) vykonané advokátkou Mgr. Ivanou Hodálovou v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 3, § 13 ods. 2, § 13a ods. 1 písm. a) a c) a § 16 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Odmena advokáta v konaní pred ústavným súdom za jeden úkon právnej služby vykonaný v roku 2018 je šestina z výpočtového základu, čo v zmysle citovaných

ustanovení vyhlášky predstavuje sumu 153,50 € a režijný paušál sumu 9,21 €. Úhrada za štyri úkony právnej služby vykonané v roku 2018 predstavuje spolu s režijným paušálom sumu 650,84 €. Prihliadnuc na zmenu právneho zástupcu, rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené v bode 4 a 5 výroku tohto nálezu.

32. Náhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právnych zástupcov sťažovateľov do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 CSP).

33. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou nálezu uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 31. januára 2019